

MARTORELL

PLA D'ACCIÓ CULTURAL

gener - juliol 2008

Ajuntament de Martorell

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Sumari

Presentació

Aspectes metodològics

Els objectius del Pla

A – RECULL I APORTACIONS A LA DIAGNOSI 6

A1 - Martorell: la realitat que ens dibuixen les dades 7

A2 – Les percepcions 7

A3 - L'estat de la cultura a Martorell 8

A4 - Noves necessitats per a una nova política cultural 9

A5 - Els reptes culturals de Martorell: una visió global 10

B – PROPOSTES 12

B1 - El sentit i l'estructura de les propostes 13

B2 - Síntesi de les estratègies 14

B3 – Les propostes d'acció 15

B4 – Quadre de síntesi de les propostes 39

Crèdits

Presentació

Aquí teniu el Pla d'Acció Cultural de Martorell per als propers anys que defineix, d'una banda, la realitat cultural de Martorell i, de l'altra, proposa les línies d'actuació que pretenen optimitzar, incrementar i ordenar les iniciatives culturals del municipi en funció de les nostres característiques i de la nostra evolució.

El treball ha estat intens. Després de valorar el diagnòstic ja fet, i de la participació activa de tots els agents culturals, ja sigui amb entrevistes, els seminaris interns o els tallers amb la ciutadania, des de l'Ajuntament, us presentem el nou full de ruta de la política cultural de Martorell.

El document primer exposa els aspectes metodològics i els objectius que pretén aconseguir. Tracta quines són les noves necessitats culturals i fa un seguit de propostes: el nou paper de la cultura a Martorell, els serveis i equipaments culturals bàsics i la cultura com a factor de convivència amb una línia transversal que aposta pel treball amb els joves.

Espero que aquest Pla d'Acció Cultural sigui un instrument compartit al servei de Martorell en què cadascú, des del seu àmbit, hi tingui el seu nivell de compromís.

Maria Hinojo i Nieto
Regidora de Cultura
Ajuntament de Martorell

Aspectes metodològics

La intervenció que configura el Pla d'Acció Cultural de Martorell s'ha treballat en dues etapes diferents. En una primera fase es va realitzar una diagnosi sobre l'estat de la cultura i en una segona es presenten les propostes que permetran millorar el funcionament de la cultura a la ciutat.

La diagnosi va ser elaborada l'any 2005 pel Centre d'Estudis I Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona recollint les dades disponibles i el coneixement dels responsables dels serveis culturals municipals i d'altres àrees vinculades. I també es va recollir les opinions d'un nombre, forçosament reduït, però representatiu, de persones actives en el camp cultural martorellenc.

Com en tot diagnòstic d'una situació social, es tracta més d'una interpretació que d'una radiografia de contorns exactes. En el camp cultural no existeixen, com en altres àrees, indicadors precisos, consensuats, mesurables, comparables i perdurables, vàlids per a tots els sectors culturals. El contrast amb diverses persones, amb posicions diferents, permet minimitzar la debilitat inherent a aquests tipus de treballs.

A la fase de diagnòstic es va treballar amb diversos instruments que varen permetre obtenir el màxim d'informació, opinions i sensibilitats presents en la realitat cultural martorellenca.

A la fase de propostes, realitzada bàsicament al llarg de l'any 2008, s'ha mantingut la metodologia general del procés de diagnòstic.

En concret aquestes etapes d'elaboració han estat, per ordre cronològic, les següents:

1. Relectura documental: dades estadístiques de caràcter demogràfic i socioeconòmic (amb algunes comparacions amb altres ciutats o àmbits); indicadors disponibles referits a la despesa municipal; memòries d'activitat dels serveis culturals; etc.
2. Treball de camp i visites al conjunt de la ciutat i als equipaments, per tal de copsar i de contrastar la realitat d'aquests.
3. Realització d'entrevistes individualitzades als responsables dels diferents serveis culturals.
4. Realització d'entrevistes individualitzades a altres tècnics municipals, responsables d'àrees o serveis concomitants.
5. Realització del conjunt d'entrevistes, acordades amb la regidoria de cultura, a diverses persones del món cultural, representants d'entitats o de grups culturalment actius.
6. Resum reelaborat del document de Diagnòstic.
7. Realització de dos seminaris interns, prèvia distribució del resum reelaborat del document de Diagnòstic, partint de guions de treball i de plantilles per facilitar l'eficàcia del treball i el debat:
 - a) Amb la participació de tots els responsables de serveis culturals, per establir un mapa de l'activitat cultural a Martorell i per contrastar les principals línies de diagnòstic del document provisional.
 - b) Amb els mateixos tècnics de cultura i amb els tècnics de les àrees i serveis municipals vinculats, per contrastar aquelles línies del document provisional més relacionades amb la visió de

conjunt de la realitat ciutadana i comarcal i la transversalitat de les polítiques municipals.

8. Realització de sessions de treball en clau de Taller de Propostes. Aquestes han permès per una banda, la recollida i discussió de les propostes culturals del Pla que se'n deriven tant del Diagnòstic com de les aportacions de la ciutadania i per l'altre, la posada en comú i la ponderació o priorització de les propostes realitzades.
9. Un treball intern en el si de l'Ajuntament per enfocar les propostes tant del conjunt del Pla com, en particular, dels equipaments culturals.
10. Lliurament a l'Ajuntament de la proposta del Pla d'Acció Cultural per a la seva revisió.
11. Redacció definitiva del Pla d'Acció Cultural i tramesa del document a l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, per tal de fer-ne aportacions o correccions al mateix, abans del lliurament definitiu a l'Ajuntament.
12. Presentació pública del Pla d'Acció Cultural i presa de consideració per l'equip de govern i les institucions municipals.

Els objectius del Pla

El Pla d'Acció Cultural de Martorell neix amb la voluntat de respondre als següents objectius:

- Reforçar el sentit de pertinença a Martorell per part dels seus habitants en base a la riquesa i al potencial del que és i té Martorell.
- Dotar la ciutat dels serveis bàsics per gaudir de la cultura.
- Aprofundir en la cohesió social de la ciutadania fent de la multiculturalitat pròpia de Martorell un valor de convivència.
- Equilibrar territorialment el municipi gràcies a la cultura i als seus equipaments.
- Impulsar la funció de capitalitat de Martorell en el Baix Llobregat nord.

A – RECULL I APORTACIONS A LA DIAGNOSI

El Pla d'Acció Cultural de Martorell es basa en el diagnòstic realitzat l'any 2005 pel Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona i actualitzat, l'any 2008, a l'hora de treballar les propostes de millora. Aquí es presenta una síntesi del diagnòstic que ajuda a situar-se en la realitat social i cultural martorellenca i obre el camí a definir les propostes de millora exposades més endavant.

A1 - Martorell: la realitat que ens dibuixen les dades

Martorell és una població que s'acosta als 30.000 habitants, amb estructura de ciutat i vivència de poble. La ciutat exerceix un cert paper de capital de subcomarca en el nord del Baix Llobregat. Alhora, per la seva situació estratègica, és zona de pas de moltes vies de comunicació, bàsicament amb Barcelona. Això és vist en clau desfavorable per la fragmentació territorial que pateix però també en clau positiva per la facilitat d'accessos que comporta.

Pel seu passat agrícola i després industrial, a Martorell queda un nombre elevat d'edificis buits i sense ús a disposició, entre altres, dels projectes municipals.

Al llarg de la seva història, Martorell ha viscut l'arribada sobtada de dues onades migratòries: als anys 60 i 70 del segle passat, provenint de la resta de l'Estat, sobretot del sud i, en el segle XXI, provenint de l'estranger, sobretot del Marroc i de l'Amèrica llatina.

Actualment estem davant d'una societat en creixement, que acull cada cop més a comunitats d'altres països, amb uns nivells d'estudis i de renda encara inferiors a la mitja nacional i amb un gran pes relatiu de la indústria però sobrepassat pels serveis.

A nivell cultural, Martorell gaudeix d'una riquesa i iniciativa associativa important, un clar predomini del protagonisme municipal en els serveis culturals que es tradueix amb uns pressupostos destinats a la cultura creixents i en la línia de la mitja nacional.

A2 - Les percepcions

S'observa, des d'un punt de vista subjectiu, que la percepció predominant entre els martorellencs sobre la pròpia ciutat, la seva imatge, les seves possibilitats, la seva relació amb l'entorn i la pròpia identitat no és del tot optimista ni satisfactòria.

La realitat cultural del Martorell actual, amb les seves llums i les ombres inevitables, presenta dèficits a resoldre i oportunitats a aprofitar, però s'observa un cert endarreriment de les polítiques culturals que cal fer el possible per capgirar.

A3 - L'estat de la cultura a Martorell

L'Ajuntament és, de llarg, el motor principal cultural de Martorell. Aquest fet, totalment normal es manifesta a nivell de programes, projectes, equipaments, pressupost i equip humà.

L'associacionisme, malgrat la seva tradició i important implantació tradicional té dificultats per trobar el seu paper, per renovar-se i per adaptar-se al moment actual. Les associacions no tenen una idea elaborada sobre la cultura al municipi, no participen en la definició de la política cultural en els seu conjunt, ni la coneixen suficientment, restant sovint tancats en el seu cercle i amb poca incidència general. Tot i això, val la pena remarcar l'existència d'iniciatives associatives importants en oferta i impacte cultural sobre la comunitat.

Es fa necessari, per tant, disposar d'una instància conjunta de trobada i de participació, d'intercanvi d'informació i de debat, que vagi elaborant una visió compartida del present i del futur de la cultura martorellenca, d'allò que cada sector pot aportar-hi i dels instruments i mitjans disponibles. En aquest marc, el municipi també pot posar a debat alternatives per a les entitats amb un important patrimoni pendent de rehabilitació o infrautilitzat, sempre en una orientació de servei compartit al conjunt de la població.

La intervenció del sector privat en cultura és gairebé inexistent, cosa que constitueix una greu debilitat del sistema cultural, especialment pel que fa a l'oferta d'oci (cinema i tot allò que avui dia l'envolta), situació molt negativa per

al procés de socialització dels joves i per a la vitalitat ciutadana. Caldria intervenir decididament per activar aquest sector, fins i tot, si s'escau, amb mesures d'ordre urbanístic.

D'acord amb les previsions de la Diputació de Barcelona, és necessari ampliar la Biblioteca Francesc Pujols, triplicant la superfície actualment disponible en aquella ubicació que es consideri adient.

En el camp del patrimoni, cal incrementar el rendiment cultural dels museus i de les seves extensions, resolent les deficiències dels edificis i renovar els aspectes museològics i museogràfics.

Però més enllà d'això, cal repensar tota la política patrimonial, tenint en compte l'existència d'un patrimoni natural, arqueològic, arquitectònic i etnogràfic, amb un conjunt d'elements que és necessari preservar i posar en valor i que són susceptibles d'un major aprofitament. En aquest sentit, i també per evitar la sensació de desbordament que l'amplitud de la problemàtica pot comportar, es veu necessari l'elaboració d'un pla de dinamització del patrimoni que estudiï la qüestió en el seu conjunt i proposi orientacions, prioritats i etapes.

L'Escola Municipal de Música fa una tasca reconeguda i valorada, amb un escreix de demanda interior i exterior. Per donar un salt endavant cal respondre als nous criteris de qualitat, tal i com es detalla en el Conveni marc entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, la Federació Catalana de Municipis i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, per tal de tenir una major incidència en la dinamització cultural de ciutat. L'impuls d'una jove orquestra i la consolidació d'altres possibles formacions musicals seria una aportació fonamental.

Pel que fa a l'Escola Municipal Ca l'Oller, caldria renovar els ensenyaments i les tècniques impartides, tot incrementant el nombre d'alumnes fins a la cobertura de les places disponibles. Per aconseguir-ho, es pot incorporar nou personal, per un temps limitat, com ara artistes reconeguts i especialistes que enriqueixin una oferta en permanent renovació.

Les programacions d'espectacles necessiten una millora, a vegades dràstica, dels espais on s'han de realitzar i una major capacitat de despesa. La creació de públics és una tasca que necessita temps, diners i constància. Partir d'allò que funciona i desenvolupar els aspectes més exitosos, com els espectacles infantils o familiars, junt amb la tasca escolar en aquest sentit, pot ser un camí adient. En aquest sentit el programa Anem al Teatre, en conveni entre l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona ha reunit 5.700 espectadors aquest últim any. Les 18 actuacions que han configurat el Circuit 08, han comptat amb el suport econòmic part de la Diputació de Barcelona, institució que també ha donat cobertura a la difusió de les arts visuals a Martorell, aollint cada any una exposició del programa en Arts visuals que impulsa la Diputació de Barcelona (Miró, Ràfols Casamada, Tàpies, Sessió contínua, etc.) a més de diferents cursos d'art contemporani.

La política de suport a la creació és feble i molt centrada en els concursos. Per tal de superar l'estadi de simples consumidors de cultura, cal treballar per desenvolupar una oferta que doni lògica continuïtat a la tasca de les escoles de formació artística.

Les festes, element decisiu en la configuració d'un sentiment d'identitat i en la construcció d'una nova cohesió social, comencen a recuperar vitalitat i acceptació per part de la ciutadania, amb noves propostes i aportacions. Cal vetllar per anar detectant i potenciant aquells elements que ens aportin singularitat, que sentim com a propis, que ens identifiquin i ens ajudin a projectar-nos enfora.

A4 - Noves necessitats per a una nova política cultural

En el terreny organitzatiu, cal reforçar la direcció o coordinació efectiva del Patronat Municipal de Cultura (tal com preveuen els nous Estatuts), diferenciant aquesta funció, per una banda, de la direcció política i, per l'altra, de les funcions tècniques de programació, de responsabilitat sobre els equipaments, de gestió de determinats programes, etc. Igualment és necessari incorporar o clarificar en l'organigrama la figura que exerceixi la direcció tècnica dels

museus, o del patrimoni en general. També convé incrementar el suport administratiu als diferents serveis.

En l'aspecte econòmic, cal augmentar l'aportació al Patronat de Cultura en consonància amb la importància que es vulgui anar conferint a una política cultural més ambiciosa i decidida. Igualment, s'ha de vetllar per desenvolupar altres fonts de finançament del Patronat: aportacions d'altres administracions, patrocini d'empreses amb implantació local a projectes engrescadors, cobertura de places vacants a les escoles, etc.

De la mateixa manera, la implementació de les propostes que es puguin derivar dels plans i projectes que es proposen, exigirà un pla d'inversions en matèria cultural ambiciós i persistent, en un esforç per recuperar l'endarreriment que es detecta en aquest camp, preservant el patrimoni i dotant-se dels equipament i serveis que calen al Martorell d'ara i del demà.

A5 - Els reptes culturals de Martorell: una visió global

En aquest context, esdevé més important disposar d'un model o projecte de ciutat, debatut i compartit de manera àmplia, si més no en els seus trets i conceptes bàsics, que generi confiança, que sigui un estímul i orienti els esforços i les sinergies de la comunitat en un sentit positiu. La planificació cultural apareix així com un element imprescindible d'un projecte estratègic per a la ciutat.

Martorell pot desenvolupar el seu caràcter de subcapital comarcal si s'ho proposa i actua en conseqüència, mitjançant la concertació de voluntats públiques i privades, liderant processos, en una aposta estratègica per fer de la ciutat un referent i un nucli de serveis – públics i comercials – per a les poblacions de l'entorn. També en el camp cultural hi ha oportunitats a desenvolupar en aquest sentit.

La cultura de la ciutat és cosa de tots. L'Àrea de Cultura ha de cercar i ha de comptar amb la complicitat d'altres àrees per desenvolupar propostes

transversals de dinamització. En primer lloc l'Àrea de Joventut, amb el seu potencial d'energia i d'innovació, i la d'Ensenyament, amb la seva capacitat d'arribar al conjunt del territori i de la població; però també cal comptar amb Serveis Socials i Participació, entre d'altres.

Pel que fa als equipaments, aquest Pla ha volgut dedicar-li una atenció especial. Tant a nivell metodològic com de continguts estan degudament desenvolupats en la part de les propostes.

Els equipaments culturals són un dels elements més destacats a l'hora de desenvolupar una política cultural. En ells s'hi desenvolupa la majoria dels programes i projectes públics i una part significativa de les iniciatives associatives. Cal definir-los bé perquè són estructures costoses de construir i mantenir i els canvis, un cop configurats, costen de fer. Cal saber aprofitar la seva utilitat i veure'ls en clau d'oportunitat.

Martorell viu una situació d'abundància d'espais disponibles, entre altres possibilitats, per a la cultura, tot i que molts d'ells, amb un cert interès patrimonial, necessiten una intervenció rehabilitadora en profunditat. Tot i això, l'Ajuntament hauria de viure aquesta situació sense la pressió d'haver de destinar-los tots a espais culturals. I més quan, abans, no té resolta la necessitat de recursos per fer funcionar convenientment els equipaments actuals.

En una visió global, cada equipament és important per la funció específica que desenvolupa en l'oferta cultural a Martorell però també pel que comporta de contribució al conjunt de la xarxa d'equipaments culturals.

Pel que fa als equipaments patrimonials, cal buscar un tractament integrat que contempli els dos museus, els seus espais annexos, els espais arqueològics visitables, les cases nobles del municipi, els centres industrials posats en valor, etc. Es proposa impulsar la realització d'un Pla integral de dinamització del patrimoni a Martorell, tenint en compte tot el patrimoni martorellenc i els seus equipaments..

En aquest Pla es presenten els equipaments culturals de Martorell, amb les propostes de millora més destacades. En definitiva, es vol definir una xarxa d'equipaments que acabin configurant un conjunt coherent d'espais al servei d'una política cultural, assegurant al màxim el desenvolupament de tots els sectors artístics i del patrimoni i de les seves funcions (suport a la creació, formació i difusió).

Cal contemplar, entre d'altres aspectes:

- La definició d'una xarxa d'equipaments culturals que posi l'èmfasi en el conjunt d'espais en clau de territori.
- La rehabilitació i millora dels edificis que ho necessiten (Museu Santacana, Casa de Cultura, ca l'Oller, Museu Vicenç Ros, masia i recinte arqueològic de Santa Margarida, etc.)
- L'ampliació o reforma i adequació als usos reals d'altres equipaments: Centre Cultural i altres.
- La solució a les necessitats bibliotecàries actuals i futures, (d'acord amb el Servei de Biblioteques de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona).
- La dotació d'espais adients per al desenvolupament de les activitats ciutadanes i associatives.
- El paper que, en el conjunt dels equipaments, s'atorga a les instal·lacions de les entitats tradicionals.
- La preservació i posterior posada en ús d'edificis patrimonials.

B - PROPOSTES

B1 - El sentit i l'estructura de les propostes

Davant d'aquesta realitat cultural, cal definir un conjunt de propostes d'acció per tal de millorar l'estat de la cultura a Martorell. Aquestes propostes han de contemplar:

- Una resposta estratègica i estructurada que defineixi una política cultural que vagi més enllà de propostes puntuals del moment.
- Una visió integral de la cultura a tota la ciutat.
- Una visió de futur atenent als canvis socials de la ciutat.
- L'aportació i implicació concertada de tots els agents socials i culturals en el nou model d'intervenció cultural.
- Una prioritització en aquells aspectes que es considera preferents.
- La sostenibilitat econòmica però també en matèria de pràctica cultural.
- Les mesures d'ordre intern, bàsicament en organització i recursos, que facin possible la millora de la cultura a Martorell i la mateixa implementació del Pla d'Acció Cultural.

Aquesta segona part del Pla d'Acció Cultural de Martorell s'estructura a partir de les propostes sorgides del debat participatiu ciutadà, el treball intern en el si de l'Ajuntament, les consultes externes i de les aportacions dels experts que hi han participat. Es configura en un seguit de propostes prioritzades i ordenades en diferents àmbits d'actuació. Cadascuna d'elles presenta una justificació que argumenta la importància de la seva necessitat en el conjunt d'una nova política cultural a Martorell, uns objectius a assolir, un o més projecte estratègic que marca la prioritat d'actuació i un seguit de propostes a dur a terme en el temps.

S'ha volgut donar una rellevància especial als equipaments culturals, pel que aquest tema, a més de ser inclòs de manera conjunta en el si de les propostes, consta d'un capítol especial que es presenta a continuació de les propostes.

B2 - Síntesi de les estratègies

Àmbit 1 – Un nou paper de la cultura a Martorell

Línia estratègica 1: Un nou model de ciutat

Línia estratègica 2: La potenciació dels recursos interns

Àmbit 2: Serveis i equipaments culturals bàsics

Línia estratègica 3: El desenvolupament de les arts

Línia estratègica 4: El desenvolupament del patrimoni

Línia estratègica 5: Per un increment de les pràctiques culturals

Línia estratègica 6: Comunicar millor la cultura

Àmbit 3: La cultura coma factor de convivència

Línia estratègica 7: La festa com a factor de cohesió social

Línia estratègica 8: Reforçar el paper del teixit associatiu

Línia estratègica transversal 9: Una aposta pel treball amb joves

ÀMBIT 1 – UN NOU PAPER DE LA CULTURA A MARTORELL

Línia estratègica 1: Un nou model de ciutat

Justificació

Les ciutats s'estructuren a partir de models de creixement que les impulsen, que les fan ser més fortes, més cohesionades i més visibles tant des de dins com des de l'exterior. Aquests models ni són neutres ni són universals ni són passius. Cal optar per quin es decanta cada ciutat, se'l fa seu i l'orienta en una direcció o una altra. Un cop els models industrial, residencial, turístic o de serveis, per citar-ne alguns han mostrat tot el seu potencial però també les seves limitacions, la cultura pot ajudar a avançar, a ser i a mostrar-se cara enfora. L'urbanisme és, aleshores, un aliat de la cultura en una situació en la que ambdós sectors creixen i s'enriqueixen mútuament.

Objectius

- Fer de la cultura un revulsiu de l'ordenació urbanística de Martorell
- Recuperar la centralitat del nucli de la Vila

Projecte estratègic: *la cultura transforma la ciutat.* Tot i que no és una proposta pròpiament cultural, la cultura necessita dialogar amb l'urbanisme i el projecte global de ciutat pel seu propi ple desenvolupament. De la mateixa manera, la cultura pot contribuir a configurar algunes mesures urbanístiques en benefici de la cohesió urbanística i social de Martorell.

Accions proposades

- Contribuir a la demanda ciutadana de millorar els accessos i la connectivitat entre la Vila i la resta de la localitat, fent un passeig amb tots els seus atributs (voreres per passejar, arbres, bancs, fanals, carril bici, etc.). Cal veure aquesta mesura més enllà de la configuració urbanística, com una aportació de la cultura, definida per equipaments però també per dinàmiques volgudes que acaben donant forma a la societat.
- Contribuir a l'equilibri territorial entre els nuclis habitats, portant a terme un programa específic i continuat d'activitats culturals i artístiques de qualitat a la Vila i creant noves infraestructures a la resta del municipi. Els equipaments culturals solen tenir una gran visibilitat i són prou coneguts i reconeguts per part del públic, fins i tot encara que no els utilitzi. El mapa d'equipaments representa una bona eina per equilibrar el territori, en aquest cas el que conformen la Vila i la resta del municipi.
- Fer de la cultura el factor que ajuda a normalitzar els desplaçaments entre nuclis de població. En un territori viscut de manera fragmentada, sobretot pel que fa a la Vila i la resta del municipi, els desplaçaments voluntaris (cultura, esport, etc.) tenen un valor afegit sobre els desplaçaments obligatoris (gestions administratives, feina, salut, estudis, etc.). Així la cultura pot ajudar a normalitzar l'accés de la ciutadania d'un sector de Martorell a un altre.
- Aprovar el Pla d'Acció Cultural pel conjunt de les forces l'Ajuntament per tal de mostrar a la ciutadania la importància de la cultura en el nou model de ciutat. El PAC ha de ser entès com un reforç de totes les forces polítiques a la cultura de i per Martorell, més enllà dels legítims interessos partidistes. Aquesta acceptació unànime es correspon amb la voluntat del pla i la metodologia participativa amb la que s'ha treballat. Si s'aconsegueix escoltar i tenir en compte totes les opinions, el Pla ha de

ser aprovat, sentit i potenciat per tots els representants d'aquesta ciutadania.

- Difondre el Pla d'Acció Cultural en el conjunt de la ciutadania i de les institucions: entitats, artistes, altres àrees de l'Ajuntament, etc. S'entén que el Pla no és un document administratiu al servei dels experts. És un instrument compartit al servei de la comunitat en la que cadascun dels agents hi pot retrobar el seu nivell de compromís. En aquest sentit es proposa dur a terme una edició didàctica del Pla, presentacions del mateix al teixit associatiu, presència continuada en els mitjans de comunicació municipals i locals, etc.
- Fer del Pla d'Acció Cultural la guia de les noves polítiques culturals a Martorell. A partir d'aquest pla es podran configurar les polítiques culturals municipals tan a nivell sectorial (teatre, música, patrimoni, etc.) com territorial (d'un barri o un altre) però també pot servir de full de ruta per altres agents implicats en la cultura local. Les propostes del Pla d'Acció Cultural s'han de veure reflectides en els plans i programes d'actuació, pressupostos, dotació de recursos humans, etc. En aquest sentit vol ser un document útil.
- Establir un espai de seguiment i avaluació del desenvolupament del pla, en el que participen els equips polítics i tècnics de les regidories de cultura, joventut i ensenyament i els agents culturals representatius i que permeti impulsar la seva aplicació, avaluar periòdicament el desplegament del pla, detectar-ne disfuncions, adaptar-se a les noves circumstàncies tot incorporant noves orientacions, etc. D'aquesta manera s'aconseguirà mantenir el Pla com a guia de la política cultural local i la participació dels agents socials en el seu impuls i seguiment.
- Propiciar la posada en marxa d'estructures i mecanismes estables de representació dels agents culturals de Martorell. Aquests han de servir per estrènyer les relacions i la coordinació entre les entitats i millorar els vincles entre aquestes i l'Ajuntament.

- Definir plans i accions compartides amb les altres àrees municipals. L'ajuntament ha de voler i saber treballar de manera transversal en base a propostes comuns. Les àrees de treball més adients per això són les de joventut, educació, participació, dona, etc.
- Cercar accions compartides amb altres administracions territorials: ajuntaments, Consell comarcal, Diputació, Generalitat, etc., sobretot amb els municipis més propers, per unir esforços, coordinar accions i multiplicar resultats. De les altres administracions se'n poden extreure idees, col·laboracions, coproduccions o recursos.

Línia estratègica 2: La potenciació dels recursos interns

Justificació

L'aprovació d'un pla comporta necessàriament un increment de la dotació de recursos (econòmics en forma de pressupostos, infraestructurals en forma d'equipaments i humans en forma de professionals al servei de la cultura a Martorell. D'aquesta manera es podrà augmentar la quantitat, la qualitat, l'orientació i la repercussió dels serveis, programes o accions. Això s'acompanyarà d'una racionalització d'aquest recursos i d'una adequació de l'estructura funcional a les necessitats de la gestió del Patronat

Objectius

- Redimensionar els serveis municipals per tal de poder respondre als nous reptes de la cultura a Martorell.
- Millorar els serveis municipals en matèria cultural.

Projecte estratègic: *la potenciació del Patronat Municipal de Cultura.* Aquesta proposta busca donar un nou impuls al PMC com a òrgan preparat per gestionar la cultura a Martorell amb més autonomia en el treball, eficàcia en els resultats, eficiència amb els recursos i rigor en l'avaluació. Aquesta millora funcional s'ha de veure acompanyada necessàriament per un increment dels recursos esmerçats en al cultura a Martorell.

Accions proposades

- Incrementar el pressupost destinat a la cultura per tal de poder respondre als nous plantejaments presentats en aquest Pla. Conseqüentment amb la voluntat de voler donar un impuls a Martorell gràcies a les polítiques culturals, cal dotar aquest Pla dels recursos econòmics necessaris. Això permetrà avançar en tots els fronts: gestió, programació, equipaments, públics, etc.

- Adequar l'estructura de recursos humans a les noves necessitats de la societat martorellenca en matèria cultural. Cal vetllar per la quantitat però també per la idoneïtat dels professionals amb responsabilitats sobre àrees, equipaments, programes, etc. Per això caldrà incrementar la plantilla, reorientar algunes dedicacions, formar a qui correspongui, etc.
- Anomenar una persona per exercir la direcció efectiva del Patronat Municipal de Cultura amb dues seccions especialitzades: Difusió cultural i Patrimoni, cadascuna d'elles amb una persona responsable. El Patronat ha de guanyar cohesió i coherència amb vincles orgànics definits, lideratges efectius, instruments de planificació, línies prioritàries d'acció, mecanismes de treball, etc.
- Incrementar el treball transversal entre regidories municipals, especialment amb les de Joventut, Esports, Educació Participació Ciutadana i Comunicació. En particular cal posar en marxa tots els mecanismes de coordinació amb el Pla local de Joventut 2008-2012 així com altres plans de cada sector. L'acció de l'Ajuntament ha de ser vista com un tot coherent.
- Establir mecanismes de treball en base a la planificació integral de l'acció cultural, el treball en equip dels professionals de la gestió cultural municipal, el treball transversal amb els altres serveis municipals, els projectes conjunts, l'avaluació com a actitud i mètode constant i la recerca d'indicadors de la gestió i de l'evolució de la cultura a Martorell.
- Definir, entre les regidories de cultura, promoció econòmica, dinamització del comerç, comunicació, etc., un pla de recerca de patrocini a partir de la nombrosa indústria local que vingui a contribuir a millorar l'oferta cultural. En aquest sentit, Martorell pot viure com a oportunitat la presència d'empreses importants en el seu municipi que s'interessin pel benestar i la qualitat de vida de la ciutadania. Es vetllarà

especialment per vincular de manera continuada el sector privat amb els grans projectes culturals de Martorell. Les aportacions de la regidories de promoció econòmica i de dinamització del comerç són claus per guanyar aquesta complicitat afavorint la relació amb el teixit empresarial.

ÀMBIT 2 – SERVEIS I EQUIPAMENTS CULTURALS BÀSICS

Línia estratègica 3: El desenvolupament de les arts

Justificació

Al final, una part important de les polítiques culturals han de pivotar al voltant de les arts, enteses aquestes per un conjunt plural de sectors com ara les arts escèniques, les arts visuals, la música, la literatura i el coneixement y el sector audiovisual. Els ajuntaments donen suport a actuacions en l'àmbit de l'expressivitat amateur, la creació i la producció, la formació i, sobretot, la difusió cultural artística. A tal fi necessiten definir una oferta clara de serveis i equipaments, essent aquests darrers indispensables però no suficients en el mapa cultural municipal.

Objectiu

- Garantir la prestació d'uns serveis de base en matèria cultural.

Projecte estratègic: *La xarxa d'equipaments culturals de Martorell.* Martorell ha de disposar d'un conjunt d'equipaments culturals bàsics que, funcionant com un tot harmònic, garanteixin el ple desenvolupament cultural de la ciutat i de la seva població. Aquests equipaments han de funcionar com una xarxa en la que els centres es reforcen i es complementen mútuament. Cal potenciar el concepte o marca de "xarxa d'equipaments culturals de Martorell". El Centre Cultural, renovat funcionalment i espacial, ha d'exercir de nucli impulsor d'aquesta xarxa.

Accions proposades

En aquesta relació es presenten els equipaments principals, els que s'ha prioritzat tant en termes d'actuació cultural com de pressupostos. La intervenció en altres equipaments, generalment menors o més modestos, queda subjecta a l'increment de necessitats i de recursos i s'acabaran definint en relació als equipaments culturals principals de Martorell.

Centre Cultural

Convertir el Centre Cultural (un cop s'hagi traslladat la biblioteca) en un espai dedicat íntegrament a la cultura, amb una sala d'exposicions gran i accessible, bucs d'assaig musical, aules, sala d'actes, cafeteria, etc. El centre estaria en xarxa amb tots els altres equipaments de la ciutat per tal de potenciar la totalitat dels equipaments. El nou Centre Cultural ha de ser l'equipament estrella de la cultura a Martorell, l'espai de referència juntament amb l'Enrajolada-Casa de Cultura, el lloc on passen les coses. Per la seva valoració, dimensió i ubicació, exercirà les funcions de centre cultural multisectorial on diferents grups de població podran trobar el seu lloc. L'equipament ha de comptar amb una direcció específica.

- Ubicar la sala d'exposicions a la planta baixa, facilitant així l'accés des del vestíbul, guanyant centralitat, accessibilitat i superfície útil. Serà la gran sala d'exposicions artístiques de Martorell, entenent que les exposicions de patrimoni es faran al Museu de l'Enrajolada, renovat. Necessitarà magatzems i espais de treball per a grups escolars que visiten les exposicions. Caldrà adequar la sala facilitant espai de paret per penjar-hi obra sense haver de recórrer a plafons provisionals, reducció de la llum directa, etc.
- En la mesura que la nova distribució arquitectònica ho permeti, es crea, també a l'espai que allibera la biblioteca, un bar-espai de trobada amb voluntat de contribuir a la dinàmica cultural del Centre. Cal mirar la

manera de fer que el seu accés sigui tant des del vestíbul del Centre Cultural com directament des de l'exterior. Tindrà una gestió en règim de concessió a partir d'un concurs obert.

- Es manté l'auditori/sala d'actes a la planta baixa, accessible també des del vestíbul. Tant aquest espai com el de l'actual Casa de cultura (properament més vinculada al Museu de l'Enrajolada) i el de la futura biblioteca, seran les principals sales d'actes o de conferències de Martorell. Ha de tenir una sala annexa per a l'espera de conferenciant i una altra per als serveis auxiliars. Un cop definit El Progrés com sala de teatre per a ús municipal, caldria considerar aquest espai més com una sala d'actes i conferències que com un espai escènic pròpiament dit, tot i que pot fer, ocasionalment, funcions de petit auditori musical fora de la Vila. També podrà acollir assaigs de grups locals d'arts escèniques.
- Crear una plataforma pel desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació aplicades a la cultura o Espai cultural multimèdia, ubicat a l'espai que deixaria l'actual sala d'exposicions de la tercera i quarta planta. Vol ser un espai que facilita l'accés a les tecnologies: formació, aplicació i producció aplicades a la cultura i a la comunicació. Està obert a tots els grups de població tot i que està més pensat en clau juvenil. És un lloc on les persones usuàries poden formar-se en cursos i tallers i desenvolupar projectes de ràdio, televisió, infografia, però també art multimèdia i altres. Es vincula amb la Ràdio, que és, alhora, centre emissor com fins ara i agent educador de les possibilitats i ús del mitjà vers la població.

L'espai cultural multimèdia ha de jugar un paper destacat amb el sistema educatiu, facilitant mitjans, coneixement, espais i altres recursos als centres escolars de la localitat. A més, per la seva dotació en equips i personal, pot compartir funcions i horari, sobretot en la franja matinal, amb la formació més estructurada adreçada a empreses, programes ocupacionals, etc.

- Reforçar la presència del centre en els circuits d'arts visuals existents i fer produccions pròpies o amb altres centres expositius.
- Reforçar els espais de reunió, formació o taller al servei de l'Ajuntament, entitats, grups, projectes, cursos, etc.
- Remodelar l'espai i l'ús dels despatxos cedits a algunes entitats creant uns espais més oberts de serveis (administració, reunió, magatzem etc.) a disposició de totes les entitats.
- Amb el temps, trobar un nou emplaçament a l'Oficina de Benestar Social, alliberant més espai al servei de l'acció cultural, convertint així el Centre Cultural en un equipament centrat fonamentalment en la cultura.
- Renovar la gestió. El Centre Cultural, per la seva dimensió, agrupació de serveis i importància en la política cultural, necessita d'una direcció única de l'equipament que agrupi la programació i el funcionament.

Biblioteca (nova construcció)

Fer de la nova biblioteca un motor cultural de Martorell, buscant un espai de centralitat en la ciutat i potenciar els seus serveis i activitats, que faci possible un equipament amb projecció de futur, tant a nivell bibliotecari, com d'irradiació cultural. En aquesta línia, cal continuar els contactes amb el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona per determinar un projecte en ferm que estableixi aquesta nova ubicació i els terminis d'execució.

- La nova biblioteca hauria de tenir una superfície de programa de 2.000m², el que representa una superfície construïda aproximada de 2.600m², d'acord amb els estàndards del Servei de Biblioteques.
- La seva configuració final dependrà del disseny que marqui el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

- La seva ubicació ha de ser prou cèntrica en el municipi. Una primera proposta expressada per l'Ajuntament i ben valorada pel Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona la situa a l'antic Molí Paperer a can Carreras.
- Caldrà una ampliació de l'horari actual d'acord amb el nou projecte del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.
- Caldrà una ampliació de la plantilla actual d'acord amb el nou projecte del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.
- Incorporar la Sala de lectura Francesc Moragas al projecte de la nova biblioteca, d'acord amb el projecte que acabi realitzant el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Teatre del Progrés

Establir un acord de col·laboració entre l'Ajuntament i el Centre Cultural i Recreatiu El Progrés per condicionar la sala de teatre i fer-hi una programació estable d'arts escèniques i música (amb funció de teatre de gran format de Martorell) així com posar-la al servei de les entitats en funció de la seva capacitat de convocatòria. És la sala indicada per a les propostes del panorama teatral, musical i de dansa del moment. Cal mantenir la doble identitat: teatre de l'entitat El Progrés i teatre públic de Martorell arribant a acords necessaris pel bon funcionament i manteniment que requereix.

- El Teatre del Progrés necessita fer obres d'adequació que cal definir entre l'entitat i l'ajuntament però sempre d'acord amb la normativa vigent i les exigències d'un teatre contemporani.
- El canvi més important en el teatre és l'acord de col·laboració al que han d'arribar l'entitat i l'ajuntament. Aquest acord ha d'incloure els costos que comporta la rehabilitació del teatre, el seu manteniment i el seu ús com espai escènic. Cal contemplar, a més, una utilització

del teatre per part de l'Ajuntament però també per part de les entitats o grups que ho demanin.

Teatre del Foment

Establir un acord de col·laboració amb el Foment Parroquial de Cultura per condicionar la sala de teatre per a usos socials de les entitats de Martorell en funció de la seva capacitat de convocatòria i per a una programació estable d'arts escèniques i música (amb rol de sala de petit format de Martorell). És la sala ideal per assaigs, teatre infantil, teatre amateur, etc.

- Desenvolupar-hi una intervenció arquitectònica per millorar aspectes generals, tècnics, de confort i de seguretat.
- Condicionament de l'escenari per realitzar-hi obres de teatre de petit format o de caràcter associatiu i amateur, assaigs, etc.
- Reforçar els acords entre l'entitat i l'ajuntament per al seu ús.

Casa de Cultura

Fer de la Casa de cultura a la Vila un equipament de difusió cultural lligat al patrimoni i a la dinàmica cultural del nucli de la Vila de Martorell. Així l'equipament guanya amb visibilitat i presència cultural.

- La Casa de Cultura es potencia com l'espai cultural de la Vila. Per tal de fer-la més dinàmica, es connecta físicament amb el Museu de l'Enrajolada amb el que estableix vincles d'activitat. A més de potenciar el seu perfil propi com espai cultural, aporta al museu els serveis que li falten: sala d'actes que caldria alliberar de funcions escèniques en la mesura que es pugui disposar del teatre El Progrés, sales de treball per a grups, espais de taller didàctic, etc.

- Traslladar l'Escola Oficial d'Idiomes a una altra seu, alliberant espai disponible per a usos culturals.

Escola municipal d'arts plàstiques i oficis artístics Ca l'Oller

Reforçar l'Escola Municipal de Ca l'Oller com a centre de formació en arts plàstiques i oficis artístics, renovant els ensenyaments i les tècniques impartides, tot incrementant el nombre d'alumnes fins a la cobertura de les places disponibles. Per aconseguir-ho, es poden incorporar al professorat, per un temps limitat, artistes reconeguts i especialistes que enriqueixin una oferta en permanent renovació. Cal que l'equipament estigui més present en el conjunt de la cultura de Martorell.

- Acabar la rehabilitació de l'edifici.
- Incorporar, per un temps limitat, professorat, artistes reconeguts i especialistes que enriqueixin una oferta en permanent renovació treballant noves tècniques artístiques que donin a l'escola un aire de renovació i actualitat.
- Reforçar la cooperació entre Ca l'Oller i l'IES Pompeu Fabra pel que fa als ensenyaments artístics.
- Accentuar la incorporació de Ca l'Oller a la dinàmica de les arts plàstiques i visuals a Martorell, treballant més acompanyada-ment amb la resta de programes i serveis municipals, les entitats, etc.
- Incorporar la funció (arts plàstiques i oficis artístics) al nom de l'escola, a l'igual que ho tenen altres escoles o institucions (música, ...). Pot figurar com a subtítol: Escola Ca l'Oller, arts plàstiques i oficis artístics.

Escola municipal de música de cal Nicolau

Reforçar l'Escola Municipal de Música, assolint acords per impartir formació musical reglada, ampliant les seccions i millorant la comunicació amb el públic potencial.

- Dotar l'escola de major autonomia en la gestió i l'administració.
- Reforçar el paper dinamitzador de la música a Martorell, treballant projectes de sensibilització musical i primer contacte amb els instruments amb les escoles, el cicle festiu de la ciutat, les entitats, etc., perquè l'Escola sigui un motor cultural del conjunt de la població.
- Donar impuls a una jove orquestra i consolidar d'altres possibles formacions musicals.

Ensenyaments artístics

- Vincular la formació artística, tant plàstica com musical, al suport a la creació. En aquest sentit les dues escoles artístiques municipals i el Batxillerat artístic tenen una responsabilitat important.
- Cal establir una única convocatòria anual dels ensenyaments artístics a Martorell on hi hagi l'oferta en tots els sectors (arts plàstiques o visuals, escèniques, música, etc.) que els diferents agents públics i privats duen a terme a la ciutat.

El suport a la creació

Establir, conjuntament amb la regidoria i les polítiques de Joventut, una proposta de suport a la creació artística, molt especialment als creadors més joves, amb la definició d'espais per cedir a artistes que vulguin treballar i produir les seves obres, d'acord amb unes condicions d'ús:

- Tallers per artistes visuals: espais oberts amb capacitat d'intervenció plàstica.
- Bucs d'assaig per a músics: espais insonoritzats i equipats per a interpretar i enregistrar música.
- Espais d'assaig per a artistes de les arts escèniques: espais condicionats en quant a terra, sonoritat, camerinos, etc.

Línia estratègica 4: El desenvolupament del patrimoni

Justificació

Les polítiques culturals locals agafen la responsabilitat de fer del patrimoni un element important de la memòria compartida per una població, la seva carta de presentació a les noves comunitats i l'espai de generació conjunta d'una nova identitat en construcció que mira cap al futur. El patrimoni són espais recuperats, esdeveniments passats i símbols presents. Cal saber-lo estudiar, interpretar, tenir-ne cura i mostrar-lo a la ciutadania amb tot el seu potencial. Valorant el seu patrimoni, una societat reconeix els seus lligams, enforteix la seva identitat, projecte la seva imatge i cohesiona la comunitat.

Objectius

- Garantir la prestació d'uns serveis de base en matèria de patrimoni cultural i natural.
- Donar al patrimoni de Martorell un reconeixement per part de la població que li permeti conèixer, entendre i estimar més la ciutat

Projecte estratègic: *El Pla de dinamització del patrimoni cultural.* Un estudi a fons que contempli les institucions públiques i privades així com els actius patrimonials de Martorell per tal de fer una proposta d'acció conjunta per a la dinamització del patrimoni martorellenc. Caldria prestar una atenció especial a la situació dels edificis, i a la renovació dels aspectes museològics i museogràfics. Aquest pla possibilitaria l'ús i aprofitament dels edificis amb valor patrimonial que hi ha a Martorell, sense que es visqui com una obligació haver de fer-ne un ús cultural, creant multitud de petits espais musealitzats que després costa molt de gestionar amb eficiència de recursos.

Accions proposades

- Potenciar el museu de l'Enrajolada que creix com a espai cultural amb la renovació interna i la nova connexió amb la Casa de Cultura adjacent, disposant d'espais d'auditori i altres necessaris. El museu està pendent també d'unes obres sobre l'estructura (entre altres té una part del terra enfonsat) i d'una urgent reconfiguració del discurs i la museografia. En aquests moments hi ha en marxa un estudi d'actualització de la museografia del museu encarregat al Centre d'Estudis Martorellencs. Es proposa reconduir l'esforç i ampliar-lo cap a un pla integral de dinamització del patrimoni de Martorell.
- Condicionar el museu Vicens Ros amb les seves extensions, definint-lo conjuntament amb el de l'Enrajolada per la similitud de les seves col·leccions i per les limitacions municipals en quant a recursos, la qual cosa obliga a decidir clarament cap on es dirigeixen els recursos.
- Crear un acte ritual festiu anual al voltant del Pont del Diable per l'elevat valor simbòlic que té per a la població i per ser la principal imatge coneguda de Martorell a l'exterior. Es tracta de crear un element simbòlic diferenciat que faci visible el "geni" que té cada espai i que acaba donant identitat a tota la localitat.
- Endegar a la l'antiga caserna de cavalleria una intervenció d'urgència de rehabilitació del sostre recentment enfonsat de manera parcial.
- Potenciar el patrimoni etnogràfic basat en els elements intangibles de la memòria compartida: fires i festes, figures, balls representatius, etc.
- Potenciar el patrimoni natural amb els turons i els dos rius: l'Anoia i el Llobregat.

- Fer de l'actual Catàleg del Patrimoni de Martorell (que inclou alguns Bens Culturals d'Interès Local) un instrument de coneixement, conservació i difusió del patrimoni local.
- Actualitzar els materials didàctics necessaris per transmetre l'interès pel patrimoni local a les escoles de Martorell.
- Buscar més complicitats en programes de difusió del patrimoni local en els mitjans locals de comunicació.
- Dissenyar una proposta de turisme cultural per a públic escolar, adult local i visitant que permeti entendre el passat i, per tant, el present de Martorell a partir de recórrer els elements patrimonials de la ciutat en uns itineraris tan guiats com de lliure seguiment amb plànols i indicadors en cada espai destacat.

Línia estratègica 5: Per un increment de les pràctiques culturals

Justificació

La base del desenvolupament cultural d'una societat és la participació activa de la ciutadania en la seva pràctica, més enllà dels hàbits de consum. És important que els poders públics vetllin per facilitar aquesta pràctica activa i voluntària que la persona duu a terme, de manera voluntària, pel plaer que li comporta el ple desenvolupament de la seva expressivitat i creativitat. Pot ser, però no és l'objectiu, que aquesta afeció esdevingui, a la llarga, una vocació professional. En aquest sentit, l'Ajuntament ha de procurar la formació però sobretot els espais de pràctica cultural en tots els seus sectors: teatre, dansa, música, arts visuals, etc. i cadascuna en els seus formats més accessibles: espais de creació, espais de prova i d'assaig, de formació, de mostra del que es fa, etc. Un dels efectes esperats és la creixent incorporació d'aquest públic al consum cultural. Així, tots els programes, equipaments i accions han de contribuir a aquest objectiu comú. A més, aquesta proposta s'ha de sustentar en les iniciatives de la societat civil que ja treballen aquesta faceta de la pràctica cultural amateur, en especial en públics especialment sensibles: infants, adolescents, joves, etc.

Objectius

- Incrementar les pràctiques culturals amateurs
- Incrementar el consum cultural

Projecte estratègic: *La cultura més a prop.* Cal incentivar l'accés de la ciutadania al fet cultural, des de cada servei, programa o equipament. Tothom té la responsabilitat d'incrementar el públic habitual, de fer-lo divers, d'arribar a aquells col·lectius que n'estan més distants, a la nova ciutadania, etc.

Accions proposades

- Establir programes específics de cada equipament o servei per arribar a nous públics. Valorant-ho en els objectius de cadascun d'ells i revisant-ho a l'avaluació.
- Estimular les pràctiques culturals amateurs en tots els espais de la ciutat, ja siguin públics, privats o associatius.
- Donar suport a aquelles entitats que ja estan potenciant les pràctiques amateurs, valorant la seva capacitat d'aportació d'idees, voluntat i públic. Es destacarà especialment les propostes que aposten per la qualitat i al vivència artística, més enllà de l'entreteniment momentani.
- Treballar acuradament el pas de la pràctica amateur al paper de consumidor i a l'inrevés, d'aquí la importància del seu desenvolupament des de tots els programes i equipaments.
- Incentivar la implicació de les Associacions de Veïns en la pràctica cultural a Martorell.
- Treballar de forma supramunicipal amb els municipis del volant de Martorell en propostes comuns, recursos compartits
- Col·laborar amb el programa curricular del Batxillerat Artístic de l'IES Pompeu Fabra.

Línia estratègica 6: Comunicar millor la cultura

Justificació

En general, es reconeix que a la cultura li costa comunicar bé les seves propostes a la ciutadania. No ha de ser mai ni una excusa ni un pretext per justificar dificultats en la programació, però sí que ens ha de fer pensar en al importància de saber comunicar bé els projectes culturals. Actualment vivim un oferta sobredimensionada de publicitat pel que els missatges de la cultura els costa fer-se un espai i arribar amb claredat a la població. Per arribar al públic de la cultura, però, sobretot, per arribar als nous públics als que ara no es té gaire accés, cal dur a terme processos comunicatius adaptats als hàbits d'informació d'aquestes persones, que siguin, alhora informadors, motivadors i formadors.

Objectius

- Millorar substancialment la comunicació de la l'acció cultural a Martorell
- Integrar la comunicació en el cor de les polítiques culturals

Projecte estratègic: *Un Pla de comunicació integral de la cultura.* Cal contemplar el conjunt de l'acció cultural a Martorell i dissenyar-ne un pla de comunicació basat en la incorporació de nous públics a la cultura. Cal orientar aquest Pla de comunicació des de l'acció educativa, la que genera hàbits culturals duradors i no únicament des de la presència als mitjans de comunicació convencionals que acostumen a arribar a la gent de sempre.

Accions proposades

- Fer un estudi de públics actual i potencial de la cultura de Martorell, dedicant una atenció especial als col·lectius que els costa més d'arribar-hi: adolescents, joves, famílies amb fills petits, gent gran, immigrants, nous residents, etc.

- Diversificar els mitjans de comunicació habituals treballant amb tots ells en funció dels públics als que es vol arribar.
- Reforçar l'agenda cultural i els canals audiovisuals de comunicació.
- Buscar en els formats digitals (pàgina Web, *blogs*, *eines socials* i altres) una eina per arribar a nous públics, sobretot els més joves.
- Potenciar les TIC treballant de manera transversal amb la regidoria de Comunicació i Participació ciutadana i la regidoria d'Innovació, Noves Tecnologies i Mitjans de Comunicació.
- Incorpori al butlletí municipal una secció fixa dedicada a la cultura i al moviment associatiu.

ÀMBIT 3 – LA CULTURA COM A FACTOR DE CONVIVÈNCIA

Línia estratègica 7: La festa com a factor de cohesió social

Justificació

La festa ha estat des de sempre un espai de cohesió de la comunitat, l'espai d'encontre, de lleure, del retrobament, etc. La nostra societat contemporània viu una paradoxa amb una doble realitat: ha augmentat la seva diversitat i ha anat perdent espais de relació, pel que cada cop costa més trobar elements de cohesió, d'integració o de comunicació. La diversitat cultural ha de ser viscuda com una riquesa d'una societat en la que el diàleg, l'intercanvi i l'acció compartida ha de prevaler. La cultura, sobretot en la seva dimensió popular i tradicional, pot jugar un paper important donat que és aquest espai necessari dels valors simbòlic.

Objectius

- Reforçar la cohesió de la societat martorellenca fent del cicle festiu tradicional i popular el punt de trobada de tota la comunitat.
- Enfortir la coordinació entre entitats culturals de Martorell

Projecte estratègic: *El cicle festiu com un tot viscut i sentit per tothom.* Tant les entitats com l'Ajuntament han de donar al cicle festiu un sentit de globalitat en el conjunt de l'any i fer-ne un element de cohesió social. Això vol dir analitzar bé el que es fa ara, mantenir allò que té un sentit viscut per a la ciutadania, actualitzar allò que ha canviat de sentit amb el temps i impulsar noves propostes d'acord amb l'evolució i la configuració de la nova societat martorellenca. Cal posar una atenció especial per facilitar els vincles entre tots els habitants de la ciutat. A més, quan es parla de la festa s'hauria de detallar el que no es té, que algun autor a definit com el "geni del lloc", que, a Martorell,

cal trobar, és a dir, aquell esdeveniment festiu ritual que doni a conèixer tot allò públic i doni continuïtat a la memòria històrica de la ciutat i que, en definitiva, hauria de ser el pal de paller festiu de Martorell, allò latent, que va del passat cap al futur.

Accions proposades

- Explicar el sentit de cada festa a les persones que no la coneix i facilitar-ne l'accés i la participació, tant en les festes pròpies de Martorell (Fira de Primavera, Festa Major, Festa del Roser, ...) com a les d'abast nacional (Reis, Carnaval o Sant Jordi, ...).
- Atendre especialment les festes de barri com a espais de interrelació cultural, convivència veïnal i integració social, reforçant el seu caràcter cultural.
- Treballar conjuntament amb els centres educatius el sentit i la pràctica de les festes populars, veient aquestes alhora com a patrimoni heretat, present viscut i futur compartit.
- Facilitar la incorporació a les festes populars de Martorell a les persones d'altres comunitats, com a vehicle d'integració social.
- Potenciar els elements de la cultura tradicional i popular: llegendes com la del Pont del Diable, ball de la Quadrilla i altres, bestiari a partir de la Carpafera, gegants i cap-grossos, etc.

Línia estratègica 8: Reforçar el paper del teixit associatiu

Justificació

La iniciativa de la societat civil mesura l'estat de salut d'una societat. En el camp cultural, les entitats tenen molt a dir i fer. Cal que les associacions mantinguin un paper actiu, amb un nivell de persones associades important en nombre i amb ganes d'implicar-s'hi, amb propostes d'acció que arribin al conjunt de la ciutadania, que siguin crítiques i autocrítiques, que tinguin visió de futur. Per garantir la seva força i independència les entitats han de buscar la seva força en el suport de la societat. L'Ajuntament, però, ha de facilitar tant la vida com sobretot l'acció del teixit social. A Martorell hi ha exemples dels diferents nivells de dimensió i d'implicació d'aquest moviment cultural en la vida de la ciutat. Les entitats tenen drets però també obligacions envers la comunitat, especialment si volen que aquesta, mitjançant les seves institucions democràtiques, els doni suport.

Objectius

- Garantir la força i autonomia del teixit associatiu de tipus cultural
- Ampliar i renovar el sentit de la pertinença associativa.
- Potenciar la qualitat i la diversitat de l'oferta cultural al conjunt de la població

Projecte estratègic: *Programa de suport a la iniciativa cultural associativa.* L'Ajuntament ha de desenvolupar un programa de suport a les entitats, amb els objectius i recursos adients. D'entrada ha de millorar el treball transversal que fan diferents regidories amb les entitats culturals. Ha de fer més visible la interlocució municipal y no dispersar contactes, iniciatives i recursos. Cal que es plantegi una major participació de les persones en les entitats i d'aquestes en la societat, un relleu generacional quan calgui, una major coordinació entre entitats i un major accés d'aquestes a ajudes econòmiques provenint d'altres administracions públiques.

Accions proposades

- Ha de funcionar tant per a situacions d'estabilitat i continuïtat com per a moments àlgids en l'acció cultural. Han de defugir les formes massa rígides que esdevenen més un òrgan formal, generalment poc operatiu. Han de buscar l'agilitat, la funcionalitat i l'eficiència.
- Destinar, des de l'Ajuntament, un professional dedicat, entre d'altres funcions, a la relació amb les entitats i a la coordinació de la cultura tradicional i popular de Martorell. També faria funcions de gestió del Consell de Cultura.
- Reforçar els criteris de suport a les entitats en funció dels projectes que presentin, la seva contribució a desenvolupar aquest Pla, el seu interès i impacte sobre el conjunt de la ciutadania, la capacitat de gestionar-los i els resultats, qualitatius i quantitius obtinguts, evitant així un sistema de repartir les subvencions per tothom igual sense atendre a l'esforç que fa cada entitat per arribar a determinats sectors de població.
- Fer un catàleg infraestructures, serveis i recursos públics, privats i associatius de Martorell a disposició de les entitats, per a què aquestes puguin desenvolupar-hi les seves activitats d'impacte ciutadà.
- Estudiar les necessitats especials en infraestructura pròpia d'algunes entitats (magatzems especials, espais d'assaig, tallers, etc.) i facilitar-los-hi. No es tracta, necessàriament, de subministrar espais de seu social sinó d'activitat específica.
- Potenciar, de manera permanent i en programes especials, el treball de les entitats al conjunt de la població per arribar molt especialment a la infància a través de les AMPA i a la joventut a partir dels centres d'ensenyament.

- Potenciar, des de l'Ajuntament, les activitats que desenvolupen les entitats culturals de Martorell, donant suport institucional, en recursos tècnics, facilitant la comunicació, etc.

Línia estratègica transversal 9: Una aposta pel treball amb joves

Justificació

Si els joves, com es diu, són el futur de la nostra societat, aquesta els ha de prestar una atenció especial en els diferents camps del seu desenvolupament. En el de la cultura, les i els joves tenen, precisament, molt a dir, perquè són els qui sovint intervenen o podrien fer-ho més. Les polítiques culturals han viscut sempre amb una certa incomoditat la relació amb la joventut. D'entrada se les reconeix però després no se sap com actuar en una intersecció entre joves i cultura en al que cada agent demana a l'altra la seva implicació. Des dels joves es reclama més atenció del sector cultural i cal saber correspondre. Es tracta de compartir idees i recursos.

Objectius

- Aconseguir una major interacció entre les ofertes culturals i els joves de Martorell
- Incrementar el nivell de pertinença associativa per part dels joves en el conjunt de les entitats i, sobretot, en els seus òrgans directius.

Projecte estratègic: *Pacte cultural per a la joventut.* Cal que els plans de cultura i de joventut estableixin objectius i accions comunes. No es pot parlar d'un sense esmentar l'altre. Per això, cal que les regidories implicades en cultura i en joventut estrenyïn més el treball transversal amb programes i projectes compartits, definint els objectius i les estratègies més adients, ajuntant esforços i recursos. Per això cal estar atents al caràcter innovador i transgressor de la cultura juvenil entesa com a element d'expressió artística i d'identitat individual i col·lectiva. Sovint, els joves són, alhora, agents actius i públic freqüent de l'acció cultural.

Accions proposades

- Establir mecanismes de treball conjunt, regulats, formals i amb tot el suport institucional. Es tracta de trobar els temes, el temps i els interessos comuns. Es pot començar amb projectes molt clars i més fàcils d'abordar i anar incrementant el volum i el nivell de complexitat.
- Incloure en aquest treball conjunt altres àrees que puguin implicar-s'hi per a accions concretes: dona, participació, educació, etc.
- Considerar la joventut una prioritat a la majoria de programes, projectes i equipaments culturals. Situar-la en els objectius, en l'avaluació, en les accions, etc.
- Reforçar especialment aquelles propostes que aposten per la diàleg cultural, un fenomen que la joventut viu amb més normalitat i quotidianitat que els adults.
- Reforçar especialment aquelles propostes que aposten pels aspectes expressius i creatius de la cultura al costat dels participatius i de consum cultural.
- Reforçar especialment aquelles propostes que aposten per les TIC.
- Tenir molt presents els joves en els programes de nous públics.
- Veure les activitats d'oci com un atractiu cultural pels joves.

B4 - Quadre de síntesi de les propostes

ÀMBIT 1 Un nou paper de la cultura a Martorell	ÀMBIT 2 Serveis i equipaments culturals bàsics	ÀMBIT 3 La cultura coma factor de convivència
L1. Un nou model de ciutat	L3. El desenvolupament de les arts	L7. La festa com a factor de cohesió social
L2. La potenciació dels recursos interns	L4. El desenvolupament del patrimoni	L8. Reforçar el paper del teixit associatiu
	L5. Per un increment de les pràctiques culturals	
	L6. Comunicar millor la cultura	
L9. Transversal: Una aposta pel treball amb joves		

Crèdits

El Pla d'Acció Cultural és una iniciativa del Patronat Municipal de Cultura de l'Ajuntament de Martorell que compta amb el suport de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona a través del Centre d'Estudis i Recursos Culturals.

El seu desenvolupament ha tingut lloc entre els mesos de gener i juliol de l'any 2008.

De manera general han participat en l'elaboració d'aquest Pla d'Acció Cultural:

Membres d'entitats i grups, artistes, professionals i altres ciutadanes i ciutadans de Martorell

Amics de l'Art
Amics de les Motos Clàssiques (ANCAM)
Amics de Sant Antoni Abat
AMPA Escola Municipal de Música
Artmònix
Associació Banda Simfònica
Associació Colla de Capgrossos
Associació dels Amics del Ferrocarril
Associació juvenil de música electrònica
Associació Ornitològica
AV Barri Rosanes
AV Pont del Diable
Caramelles
Centre Cultural i Recreatiu El Progrés
Centre d'Estudis Martorellencs
Coral Ars Nova
El Cau (Agrupament Escolta Joan XXIII)
Foment de Cultura
Esbart Dansaire
Fundació La Xarxa
Grup de teatre Els Hereus
Patronat Cavalcada de Reis
Penya Barcelonista
Secció Sardanista del Progrés
Tim Teatre
Joaquim Parera

Ajuntament de Martorell

- Maria Hinojo, regidora de Cultura
- Mònica Fulquet, cap de Premsa i Comunicació
- Josefina Canals, tècnica de Cultura
- Montserrat Farreny, tècnica de Museus
- Yolanda Insa, tècnica de Museus
- M.Carme Palou, monitora de Museus
- Mar Camacho, monitora de Museus
- Ferran Balanza, coordinador de Museus
- Susana Torres, directora de la Biblioteca F. Pujols
- Ricard Pardo, tècnic de Joventut
- Sílvia Companyó, tècnica de Participació
- Dolors Fernández, tècnica d'Ensenyament

Diputació de Barcelona

- Avel·lí Serrano, coordinador de l'Àrea de Cultura
- Carles Vicente, gerent de l'Àrea de Cultura
- Jordi Permanyer, gerent del Servei de Biblioteques
- Jaume Antich, director de l'Oficina de Difusió Artística
- Carme Rius, directora de l'Oficina de Patrimoni Cultural
- Carles Prats, director del Centre d'Estudis i Recursos Culturals

- Eugènia Argimon i Xavier Coca, tècnics del Centre d'Estudis i Recursos Culturals, coordinació general del Pla d'Acció Cultural

Coordinació metodològica i redacció del Pla d'Acció Cultural

David Roselló i Cerezuela, director de Nexe cultural SL, consultoria-formació-gestió cultural.